

Z NAŠICH REVUÍ

Vojensko-technické zprávy.

Roč. IV., čís. 3. (1927).

Generál v. v. Kopetz dokončuje tu svou obsáhlou a zajímavou stať o přechodech přes Dunaj ve světové válce se zvláštním zřetelem na mosty, postavené z materiálu Herbertova a z 45 tunových mostních lodí (Voj. techn. zprávy čís. 1, 2, 3). Podkladem pro přechody na Sávě a Dunaji proti Srbku byl pamětní spis, vypracovaný již dlouho před válkou v rakouském generálním pionérském inspektorátu. Dolní Sáva má šířku 300—400 m, hloubku 12—16 m, dolní Dunaj před Železnými vraty má dokonce šířku 800 až 1200 m, hloubku 15—20 m, pod Železnými vraty 1200—1800 m, hloubku až 30 m. Další velikou a obávanou překážkou je jihovýchodní vítr, zv. koša-

va, který působí tak značné vlnobití, že často znemožňuje plavbu parníků. Proto bylo možno počítati jako podpory pro válečné mosty jediné s lodmi úplně uzavřenými, ale rozložitelnými. Protože Herbertův materiál měl již z dřívějšíka dobrou pověst, rozhodnuto užití tohoto materiálu i zde, ježto umožňoval postavení 25 m polí. Rovněž se zamýšlelo již před válkou použití zakrytých motorových člunů s dvojitými Dieslovými motory, které měly býti pro dopravu po železnici rozkládatelné.

Na počátku války měla rak. uh. armáda k dispozici 136 Herbertových polí po 25 m, 18 montážních soupřav, 29 železných rozložitelných pilířů a 4 zkušební 40tunové lodí. Tyto lodí měly délku 17 m, šířku 3·9 m, výšku 1·5 m. Při zatížení 45 tun činil ponor 1·10 m.

Celá loď byla z 8—9 dílů. Rak.-uh. flotila měla 2 staré a 4 nové monitory; za války přibýly další 4.

Po tomto úvodu uvádí gen. Kopetz popis násilných přechodů. Popisuje násilný přechod přes dolní Sávu a Dunaj až k Oršavě armádní skupiny gen. Mackensena. Tam, dne 7. října 1915, započal přechod převážení vojska na pontonech a třetím dnem pomocí parních přívozů. Poté se přemostila Sáva válečným mostem, který se později nahradil těžkým mostem z „S“ materiálu (rozpětí poří 9 m, podpory 7dílné lodi). Od zemského nádraží byl postaven přes Sávu inundační most 2-8 km dl. V prosinci byl most zbourán a nahrazen mostem na vlečných lodích. Pak byl přes Sávu postaven druhý etapní most.

Těžší přechod byl na trati Palanka-Baziáš. I tam po převážení pontony bylo brzy použito parního přívozu, t. j. parniku se 4 vlečnými lodmi. Dále popisuje, jak se bezvadně osvědčil Herbertův most u Vk. Gradiště. Podrobně líčí přípravy na Dunaji až do vypovězení války Rumunskem (27. srpna 1916), zejména se zmiňuje o říční minové závěře Dunaje v úseku asi 40 km. Tyto miny položil minový oddíl rak.-uh. flotily.

Již počátkem srpna poslalo armádní velitelství na dolní Dunaj po vodě veškeré mostní lodi s příslušným Herbertovým materiálem a pionýrské rotý (100 lodí, 15 souprav válečných mostů a j.). K tomu přibyl sbor německých motorových člunů a 5 parních přívozů. Důkladně byl připravován zejména přechod u Svištova. Započal dne 8. října 1916 pontony, veslovými přívozy a parními přívozy. Herbertův most byl postaven teprve 25. listopadu. Přes Bratul byl postaven těžký válečný most a u Rusčuku další most Herbertův. Mosty u Svištova a Rusčuku byly v prosinci 1916 zrušeny a postaven místo nich u Hirsovy most 820 m zděli (od 1.1 až 2.1 1917).

Zkušenosti získané s Herbertovým materiálem a 45tunovými lodmi shrnuje gen. Kopetz asi takto:

Herbertův materiál pro svou kloubovitost úplně vyhověl. Nevýhodou se ukázala nízká poloha příčníků, přečnívajících spodní pásy, neboť vyžadovaly neúčelně vysokou výstroj mostních lodí (60 cm). Místo 45tunových lodí je účelnější použití lodí 50tunových s některými zesíleními (silnější kotevní zdviháky, 50 m řetězy, 12 m spinací řetězy a j.). Velmi citelně se jevil nedostatek velkých motorových člunů, a to hlavně za bouřlivého počasí. Stavba mostu jde velmi rychle, ale velmi mno-

ho času a práce vyžadují práce přípravné (doprava, nakládání a skládání a j.).

V příští válce bude nutno počítati při přechodech s obrannou činností letectva, které při přechodech přes Dunaj nebylo ještě vyvinuto. Normálního válečného materiálu lze použiti jediné k převážení. Pro trvalou dopravu nutno jej nahraditi co nejdříve těžkým mostem. Výborné služby konají parní přívozy, jichž bylo lze použiti již pár hodin po zahájení převážení (4 vlečné lodi spojené v tabuli, tažené parníkem; vejde se na ně 4.000 mužů pěchoty).

Herbertův materiál se tudíž výborně osvědčil. Největší zatížení bylo 30 tun, největší převážené vozidlo mělo tlak nápravy 10 tun.

Škpt. Ing. Zelinka píše o vývoji střeliva pro střelbu zápalkami. Uvádí podmínky pro tuto střelbu, jež lze stručně vyjádřiti, že má co možná nejvíce odpovídati střelbě ostré. Popisuje a dokládá obrázky střely zápalkové různých států. Zmiňuje se o nevhodných, jako je na př. zanášení hlavně olověnými střelami a zbytkem prachu, a obsáhleji popisuje býv. rak.-uh. patentovanou střelu hirtenberské továrny, od kteréžto střely je odvozena zápalková střela naší armády. Tato střela byla u nás zdokonalena tím, že dostala měděný plášť a že bylo použito nejbrisanějšího prachu pro ruční zbraně, t. j. prachu pistolového (destičkového prachu, vz. 11, nitrocelulosového). Střela má počáteční rychlost 180 m/vt. Přesto se však nepodařilo dosíci stejné přesnosti jako při střelbě ostré. Průbojnost zápalkové střely je dosti značná. Vnikne asi 4 cm do měkkého dřeva postaveného před hlavní. Článek je doložen tabulkami o konstruktivních údajích, o výškách drah letu a o rozptylu.

Kpt. Ing. dr. Seifert podává výňatek delší studie o hodnocení stability bedřinného prachu dle zjištěného rozkladu při teplotní zkoušce. Popisuje výsledky pokusů prováděných se sedmi různými prachy a udává výhody nové zkouškové metody.

Hlídkové stati obsahují historii výroby pancířových desek (francouzské pancířové desky jsou odolnější než Kruppovy), stručné údaje o španělském pěchotním děle, o rozvoji polského leteckého průmyslu, o leteckém programu v SHS. Zevrubnější je stat o moderních vozovkách u nás a v cizině. Vzhledem k velikému významu modernisace našich silnic, zmíním se o tomto tématě zevrubněji v některém z příštích čísel.

Škpt. inž. Špalek píše o trhání hráze na Maninách a uvádí, proč se práce nezdařila. Původně měla se hráz v délce 20 m zeslabiti odbagrováním na šířku v koruně 3.5 m a počítáno se založením 5 podkopů v hl. 2.3 m pod korunou, z nichž každý měl býti nabit 33 kg ekrasitu. Ale vltavská stavební správa upustila od tohoto zúžení hráze a bylo nutno odstřeliti hráz zšíří v koruně 9.5 m. Ženíjní pluk č. 5 volil pro tento případ 7 studňových podkopů (útokové studně s fošnovými rámy), a to 4 po 36.5 kg a 3 po 23.5 kg. Jak z pouhého srovnání obou alternativ je zřejmé, bylo pro tento mnohem obtížnější úkol voleno jen o 2 podkopy více, nebo více jen o 66 kg ekrasitu. Toto, jakož i promočená zemina, která se při odstřelu chová jinak nežli zemina urostlá, bylo hlavní příčinou nezalazu. Škpt. inž. Špalek probírá různé příklady, jaký vliv by mělo jiné rozložení podkopů a používá při tom trhacích ženijních vzorců býv. rak. armády. Dospívá jimi k názoru, že ve vzorci $N = ce^3$, s kterým počítal ženijní pluk 5 a v němž značí: N nálož v kg, c koeficient pevnosti, e poloměr účinnosti, měl se voliti větší koeficient c , nežli udal pokusný podkop, vzhledem k tomu, že zemina byla promočena. Doporučuje proto, aby byly znovu zavedeny trhací vzorce žen. býv. rak.-uh. armády, které byly potvrzeny jak teorii, tak praxí a jež jsou obsáhlejším vodítkem než restringovaný náš předpis žen. T-I-5.

Škpt. Gebauer dokončuje svou stať o balistice a o praktických úkolech.

Vytýká důležitost organizace experimentální balistiky, jejímž praktickým úkolem je výpočet tabulek střelby, získání poznatků pro novou konstrukci děl a střeliva a pro posouzení výkonosti zkoušeného materiálu. Francie má 7 zkušebních komisí, a to: 1 pro střelný prach a pro vnitřní balistiku, 4 komise pro vnější experimentální balistiku, 1 komise pro leteckou střelbu a proti letadlům a 1 komise pro těžké dělostřelectvo na železničních kolejích. Komise jsou složeny až z 15 důstojníků a mají vlastní střelnice. Výzkumné a zkušební práce těchto francouzských vojenských komisí jsou řízeny ze Section technique de l'artillerie v Paříži.

Střelba z děl je velmi drahá a proto z každé pokusné střely je nutno vytěžiti co nejvíce poznatků, aby za války nebylo plýtváno municí.

Kpt. inž. Konečný popisuje výměnu 60 m dřevěného stožáru vojenské radio-stanice na Petříně. Článek, jenž je

více rázu technického nežli vojenského, je doložen statickými výpočty, grafickým řešením a fotografiemi. Bude se zájmem uvítán civilními technickými kruhy, ježto podobné práce se zřídka naskytují. Kpt. inž. Konečný je v oboru stavění stožárů radiostanic zdatným odborníkem.

Mjr. inž. Hrbek píše o civilních pracích amerických vojenských inženýrů. Z 514 důstojníků inženýrů je 112 přiděleno veřejným službám technickým, zejména při stavbě vodních cest, přístavů a přehrad. Tato činnost vojenských inženýrů v Americe je všeobecně vysoko ceněna. Nejen že si vojenští inženýři během posledních 100 let získali zvůň jména a vykonali veliké práce technické, nutno poznamenati, že vykonáváním civilních prací získávají cenný a nenákladný doplněk vojenských služeb pro válku. Mimo to, ježto se vojenští inženýři nevyměňují se změnou politické státní správy, jako je tomu u civilního úřednictva, poskytují státní technické službě stálou a nestranou oporu.

V hlídce automobilní píše kpt. Honsneiman o olejových motorech s žhavou hlavou. Jsou to motory, kde se stlačuje vzduch na 8–10 atm. a olej se do nich vstříkuje do žhavé kapsy (hlavy), o níž se zapálí. Jsou to obvykle dvoutaktní jednoduché motory a hodí se jako stabilní motory, nikoli pro automobily. Dále se zmiňuje o výbušných motorech s karburátorem pro těžké oleje, s nimiž se hlavně v Německu a ve Francii konají neustálé pokusy, ovšem dosud s nevalným úspěchem. Autor upozorňuje na to, že vydáváme ročně ohromné částky do ciziny za benzin a že se u nás nepodniká mimo využití lihu s benzelem, pokusů s generátorovým plynem a s parními vozidly docela nic pro vývoj automobilního motoru na těžké oleje.

Hlídka ženijní obsahuje recenzi z Military Engineer 1926 o násilném přechodu Němců přes Marnu v červenci 1918, který se nezdařil Němcům hlavně proto, že se nepodařilo protivníka překvapit. Recenze obsahuje detailní dispoziční na každý den a kdyby byla doplněna skizzou, byla by názorným příkladem přechodu. Celkem lze říci, že Voj. techn. zprávy věnují velikou pozornost časopisu Military Engineer (3 recenze v jednom čísle). Bylo by záhodno, aby i jiným voj. techn. časopisům, jako na př. seriosnímu „Revue du genie“ a j., byla věnována stejná pozornost.

Z anglické revue Army Quaterly 1927 je recensována podrobně stať o historii a o významu pařížské polytechniky (Ecole polytechnique). Ve Francii

jsou dvě staré význačné školy vojenské pro výchovu důstojníků: St. Cyr, pro výchovu důstojníků pěchoty a jezdeckta a Ecole polytechnique pro výchovu inženýrů a jako příprava důstojníků pro dělostřelectvo a ženijní vojsko. Obě školy mají stoletou tradici, každá jinou. Škola v St. Cyru je založena na vojenské tradici a tuhé kázni, kdežto výchova na polytechnice směřuje především k získávání důkladných odborných vědomostí. Z polytechniky odchází po dvouletém studiu asi $\frac{1}{2}$ záuků do civilně-státních anebo soukromých služeb a asi $\frac{1}{2}$, t. j. nyní 100—120 ročně, do vojenské aplikační školy pro dělostřelectvo ve Fontainebleau nebo do Versailles do školy pro technické zbraně. Tyto aplikační školy jsou dvouleté pro aktivní důstojníky a jednoroční pro záložní důstojníky, kteří chtějí vstoupiti do státních služeb (z toho je

několik měsíců rádná služba), neboť ve Francii, chce-li se někdo stát státním úředníkem, musí býti důstojníkem záložním.

V čele polytechniky je generál s vojenským štábem asi 16 důstojníků a s občanským učitelským sborem. Pro vojenský výcvik, t. j. jízdu na koni, šerm, sport a tělocvik, jsou povoleny jen 3 hodiny týdně. Technické vzdělání má dva obory: vojenský a civilně-technický. Polytechnika byla založena za velké revoluce r. 1794. Napoleon ji dal r. 1804 čistě vojenský ráz a učinil jejím hlavním úkolem vychovávat důstojníky dělostřelectva a technických vojsk. Chovanci dostali uniformu. Tento vojenský ráz si zachovala škola doposud. Historie této staré školy je pohnutá. Dala Francii největší vojévce: Joffra, Focha a Fayolla.

Škpt. Ing. Vl. Hájek.

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revue francouzské.*

Revue de Cavalerie.

Leden—únor 1927.

V zajímavém článku „Jezdecký pluk vklíněný do bitvy“ zastává se plukovník A jezdeckta proti námitkám generála Camona, horlivého propagátora myšlenky nahraditi nynější jezdecké divise divisemi motorovými. Generál Camon žádá v svém článku „Lehká automobilová divise“ v *Revue Militaire Française* z 1. dubna 1926, aby motorovým divisím byl přidělen pro převážné úkoly oddíl 400 motocyklistů, nikoli však pluk jezdeckta, jak žádají jiné autority, které poukazují na to, že motocyklisté mohou vyhledávat zprávy mimo silnice a cesty jen pěšky a tedy pomalu. Proti tomu namítá generál Camon, že ani jezdeckto nemůže vyhledávat zprávy v evalu a dokládá své tvrzení příkladem hrdinné zásluhy 14. husarského pluku u Ethe, kde 22. srpna 1914 chtěl prý plukovník de Hautecloque se svým plukem v evalu prozkoumatí okraje lesů rozprostírajících se na sever od osady Ethe. Autor článku, plukovník A, líčí operace 14. husarů opíraje se o líčení nestranného svědka mjr. Grasse-ta a dokládá svá tvrzení rozkazy vydanými tehdy velitelem IV. armádního sboru, jemuž 14. husarí byli přiděleni. Vzav si za úkol dokázat, že zmíněný

husarský pluk neutrpěl těžké ztráty při vyhledávání zpráv, jak se generál Camon mylně domnívá, nýbrž proti, že velitelství armádního sboru, přes opětovné zprávy obyvatelstva, že v blízkých lesích jsou značné nepřátelské síly, mylně soudilo, že k vážné srážce s nepřátelskými silami může dojíti až v příštích dnech, a praví, že to bylo velitelství armádního sboru, které jezdecký pluk vydalo v jistou záhubu dávajíc mu převážný úkol tehdy, kdy již nebyla jiná operace na místě než útočiti. A tak husarský pluk mohl aby vyhledával zprávy, kteroužto nevhodnou úlohu na 22. srpen dostal — ač již 21. srpna byl obtěžován nepřátelskými hulánskými hlídkami a kdy konečně byly i jeho hlídky na potoky Ton zaraženy nepřátelskou kulometnou palbou — byl mimoděk vklíněn do bitvy proti dvěma nepřátelským pěším divisím, které byly připraveny v onom lese a o kterých nechtělo velitelství armádního sboru nic věděti. A v této střetné bitvě, do níž byly i pěší divise, táhnoucí v pochodových proudech, náhle strženy, chtěl hrdinný velitel pluku husarů, plukovník de Hautecloque, vyprostiti překvapenou pěchotu, a to útokem i za obě své pluky i svou. Že neholdal v evalu prozkoumávatí okraje lesů, nýbrž že k ochraně překvapené pěchoty nařídil

útok — podle tehdejších zvyků ovšem atakou na koni — vysvítá nejlépe z jeho zvolání: „14. husaři! Ku předu! Za Francii!“

Podrobným vyličením událostí dokazuje autor, že generál Camon zvolil nevhodný příklad, aby dokázal svůj uplatňovaný názor, že „na bojišti není již místa pro jezdecko“. Na vyličeném příběhu ukazuje na mnohá ponaučení, která plynou z chyb tehdy učiněných.

a) Úkol daný jezdecktu ne odpovídal situaci. Ač jezdeckto zjistilo již 21. srpna na potoku Ton, tedy přímo před předními strážemi pěších divisi a v blízkosti jižních okrajů rozsáhlých lesů, nepřátelskou pěchotu, která znemožňovala palbou přezvědnou činnost husarů, přes to vyšší velitelství tuto závažnou okolnost neuvedlo ani v článku o nepřátelské situaci v rozkaze na 22. srpen a podle několika táborů zjištěných na severu od oněch lesů soudilo, že k srážce s vážnými nepřátelskými silami může dojít až 23. srpna, zapominajíc, že by je nepřítel mohl překvapit tak, jak se také stalo. Proto také dostal 14. husarský pluk na 22. srpen za úkol vyhledávat zprávy z prostoru, kam vyšší jednotky měly dorazit až 23. srpna — tedy z prostoru značně vzdáleného.

Husaři měli vyrazit ve 4 hodiny a k podpoře byl jim přidělen prapor pěchoty, který ztrávil celou noc na předních strážích. Jeho shromážděním nastalo již 1 hodinové zpoždění. A tak vyrazí pěší divise za husté mlhy, do tmy a neznáma. Došlo k střetnutí s nepřitelem a rozvinutí sil, pokud bylo možno, bylo provedeno v nepořádku, pod vražednou nepřátelskou palbou na tak malém prostoru, že i dělostřelectvo bylo nuceno zaujmouti své pozice v těsných ulicích osady Ethe, z nichž ani pěchota nemohla vyjít.

b) Důvody překvapení hledá major Grasset v panující mlze; autor článku však toto překvapení přičítá ještě vážným chybám velitelským: nebylo zpráv (a těm, které byly, nevěnovalo velitelství pozornosti), nebylo zajištění. Jezdecký pluk měl být vyslán 2—3 hodiny napřed (12—15 km před pěšími divisemi), aby dodal zprávy z prostoru 12—15 km vzdáleného. Nebylo zajištění, protože hlavní síly nevyslaly předvoje a samy táhly v pochodovém proudu proti nepříteli, místo aby se již rozvinuly k akci.

Podobným nevhodným způsobem došlo k pohraničním bojům skoro všu-

de, neboť jezdecktu nebyly dány správné úkoly, aby vyhledávalo zprávy o nepříteli a tak vojska byla překvapena a jejich velitelé neměli času se rozhodnouti.

c) Co měli dělati 14. husaři? Když husaři vnikli do osady Ethe, nemajíce před vlastní pěchotou ani 10minutový náskok, byli zaraženi nepřátelskou palbou na stejných místech jako den předtím, neboť přední stráže pěší divise byly přes noc jen asi na 3—4 km od připravených nepřátelských sil, aniž však byly v dotyku. Bylo by tudíž správnější, aby husaři obešli tohoto nepřitele na západě nebo východě a ne aby podnikli na něj ataku koňmo, která se musila zhroustit v nepřátelské palbě. Ale situaci, která nastala z náhlého střetného boje, byl plukovník de Hauteclouque donucen k atace, aby vyprostil překvapenou pěchotu. Tento hrdinný jezdecký velitel byl by to měl za hanbu, kdyby neobětoval sebe a své jezdce, nevysvobodil překvapenou pěchotu. Za nynějších poměrů by to ovšem učinil zasazením pluku k boji palbou. Naskytá se arci otázka, zda by 600 karabin pluku něco zmohlo proti dvěma nepřátelským divisím a nebylo-li by lépe vyhnouti se tomuto připravenému nepříteli, obejít jej a vyhledávat zprávy v bocích a v týlu nepřitele. Ale pak by jezdeckto musilo před vlastní pěší divisí mítí náskok alespoň 12 km, neboli dvě hodiny pochodu, aby se pěchota mohla včas připravit a manévrovat podle došlých zpráv.

14. husarský pluk byl sice při oné operaci útoku koňmo protí dvěma nepřátelským pěším divisím, připravených skrytě na okrajích rozsáhlých lesů, rozprášen, nebyl však zahuben, jak se mělo za to. — Měl pak čtvrtinu početního stavu. Přirovnáme-li tyto ztráty, kdy se husaři obětovali, aby vyprostili vlastní pěchotu, překvapenou v pochodových proudech, k četným podobným případům, kdy pěší prapory i baterie byly zničeny až do posledního muže (baterie oddílu Savoureaux na cestě vedoucí z lesů Jeune Bois do osady Ethe, hrdinný prapor Laplace, který táhl přímo na východ od lesů Jeune Bois přes osadu Bleid, aniž byl podporován, a z jehož 800 mužů bylo po boji u Bleid pohřbeno 583 mužů a 217 bylo odevzdáno do ambulací), mohli bychom snad tvrdit, že proto i „pro pěchotu není již místa na bojišti“? Bylo to chybou velitelství, že nedocenila náležitě zprávy o nepříteli a že se v jeho přímé blízkosti vydala v semknutých sestavách na pochod do příštího ubytování v Sant-Léger, které však již bylo daleko v ne-

práteleckém týlu, ač mohla i od tehdejšího jezdecktva žádati zprávy o nepříteli a zajištění právě tak, jako je to nutno i možno od něho požadovati za dnešních poměrů.

Autor podrobuje kritickým úvahám, zda výzbroj jezdecktva nevčleněného do vyšších jezdeckých jednotek, nebo-li divisií a jezdecktva armádních sborů, je s to, aby vhodně sloužila k splnění zajišťovacích úkolů. Soudě, že se toto jezdecktvo střetne již v prvních hodinách války s nepřátelskými obrněnými automobily (Německo může ihned postavit 43 eskadron po 6 obrněných automobilech, kdežto Francie má 5 eskadron po 12 obrněných automobilech) projevuje přání, aby ke každému z 20 jezdeckých pluků, určených pro armádní sbory, bylo již v míru nebo za mobilisace přiděleno po 1 eskadroně obrněných automobilů o 12 vozech, aby tak 3 sloučené převedné oddíly (armádního sboru a 2 pěších divisií) mohly dostati po 1 četě obrněných automobilů, místo nyní systemisovaných kulometných čet; dopravovaných na 4 neobrněných osobních anebo nákladních automobilech. Dále žádá k obraně proti obrněným automobilům, aby ke každému SPO. bylo organizačně přiděleno po 1 četě doprovodných děl, a navrhuje, aby prozatím byly určeny 65 mm kanony, které jsou, jak se zdá, pro horskou válku nedostatečné.

Plukovník A zdůrazňuje na konci svého velmi zajímavého článku, že v roce 1914 u osady Ethe, právě tak jako i jinde, v pohraničních bojích došlo k překvapení proto, že nebylo užito jezdecktva k vyhledávání zpráv a k zjednání dotyku tím, že by jezdecktvo bylo vysláno před pěchotou na vzdálenost 12—15 km, nebo-li 2—3 hodiny napřed.

V článku „5. jezdecké divise před březnovou německou ofensivou roku 1918“ líčí plukovník Pomier Layrargues, jak tato divise odeslaná po tuhých bojích s řeky Aisne do okolí Paříže k šesti nedělnímu odpočinku, byla již sedmého dne povolána, aby úsilnými pochody dosáhla severního křídla na rozhraní francouzsko-anglických armád, které nepřátelská ofensiva, započavší 21. března mezi řekou Oise a Arrasem, hrozí od sebe oddělit.

Tento článek předvádí nám postupný vývoj situace v nejkritičtějších dnech 25., 26. a 27. března, kdy kromě jezdecktva nemohly být vzrýzeny k ucpání vzniklého průlomu jiné vyšší jednotky a kdy se ústupem Angličanů ve směru na jihozápad a Francouzů ve směru na jihovýchod tento průlom je-

ště rozšiřoval. Na konkrétních případech upozorňuje na potíže technického i taktického rázu, které se vyskytují při zasazení čerstvých jednotek na prolamené frontě. Zpětný pohyb parků, trnů, přehajících obyvatelstva atd. zatrasí veškeré cesty a silnice, opuštěná vozidla a trény s vyčerpanými potahy tvoří kromě sklíčenosti ustupujících takové vážné překážky, že k rychlému zasazení čerstvých jednotek lze užiti jen vojsk, nezávislých na silnicích. — Potíže rázu taktického záleží pak v úplné neznalosti situace, která se stále mění a která tudíž vyžaduje neustálého vyhledávání zpráv nejen o nepříteli, nýbrž i o situaci vojsk vlastních. Z vlastních vojsk není jen nezbytně nutno vyhledati ony, která průlomem byla dotčena, přinést jim posilu materiální i morální, uspořádati jejich velení a vzájemný styk a spojení, nýbrž ohledati i rozsah vzniklého průlomu a najíti křídla průlomem nedotčená a je rychle a pevně spojit až do té doby, kdy jiné vyšší jednotky mohou pak býti najisto zasazeny k nové pevné hrázi. V takových situacích musí jezdecktvo jednati rychle, odvážně a obětovně: vyhledávi zprávy všude a podle nich pak dotčeně na různých místech přechází k obraně s jednotkami, které našlo a které znovu uspořádá, zatím co na jiném místě event. podniká protiútoky. Jeho charakteristické vlastnosti mu dovolují, aby tyto úkoly mohlo splniti on nejlépe.

Článek „Španělské jezdecktvo v Maroku roku 1926“ navazuje na počátek tohoto článku, který byl již uveřejněn v čísle „Revue de Cavalerie“ ze září a října 1926 a v němž nás autor seznámil s povšechnou organizací španělského jezdecktva. Španělsko má 30 jezdeckých pluků — husarů — kopiníků a střelců, z nichž 3 jsou detašovány v Maroku. Kromě těchto tří pluků a cizinecké legie má tam Španělsko ještě několik pravidelných eskadron a oddílů sestavených z domorodců, které autor článku zove podle jejich domorodého pojmenování „Tabor de Cavalerie“ a které valnou měrou přispívají k úspěchu tažení proti Abdel-Krimovi.

Jest hodno povšimnouti si, jakým zcela odlišným způsobem od platných pravidel operovalo toto jezdecktvo proti vojskům Abdel-Krimovým.

1. Útok podniká na koni v evakuaci i v nepřátelské palbě v několika, nejméně však ve dvou, sledech, z nichž první je sledem útočným, druhý sledem manévrovým. První, útočný sled, zarazí pak na vhodnou vzdálenost a z pušek zahájí palbu s koní, anebo ví-

jmačně vrhne se na nepřítele s šavlí v ruce, mezitím co druhý sled, kryt prvním sledem, sesedne s koní, aby pokračoval a posiloval útok palbou pěšky.

2. Obrana je vedena jezdeckem jen dočasně až do příchodu pěchoty a k ní sesedne s koní jen co nejmenší počet jezdců, kdežto většinou část zůstává na koni v záloze, neboť neútočí-li nepřítel, není zapotřebí více sil v linii, útočí-li však nepřítel na obrannou pozici, vyrazí silná záloha na koni k protútokům.

3. Ústup chrání toto jezdectvo tím, že nepřítele zdržuje palbou řízenou často s koní na různých pozicích, které rychle mění koňmo.

Takovým užitím jezdectva proti nepravidelným vojskům afrických domorodců dosáhne se vždy značných úspěchů, neboť tato vojska se nikdy neodvažují vrhnouti se proti jezdectvu zůstavšimu na koni; takové operace způsobují však jezdectvu značnější ztráty.

V dalších statích článku líčí autor neustálé, ale zdařilé operace jezdecké skupiny plukovníka Ponte, přidělené operačnímu sboru kraje ajdirského v době od 8. května do 7. června a slo-

žené v podstatě z 8 normálních eskadron, 2 kul. eskadron, mobilního parku, horské ambulance a optických stanic.

Kpt. gšt. Curnier doplňuje svůj obšírný článek uveřejněný v zářijovém a říjnovém čísle 1926 o velkých francouzských manévrech r. 1925, majících za účel prakticky vyzkoušet četné teoretické návrhy týkající se nahrazení jezdectva jednotkami na automobilech. Autor, důstojník pěšího vojska, vyličiv zcela nestranně, jak bylo použito vyšších automobilových jednotek a jak se tento způsob neosvědčil, shrnuje nabyté zkušenosti v tento konečný posudek:

1. Za nynějších poměrů nemůže zajišťovací oddíl na automobilech v žádném z možných případů nahraditi jezdectvo.

2. Zkušenosti získané za manévru r. 1925 nedovolují činiti nějaké závěry o vojenských použitích jednotek na automobilech.

3. Bylo by záhodno pokračovati v dalších pokusech ve větším rozsahu, aby mohl býti zjištěn vhodný způsob použití jednotek na automobilech.

Škpt. gšt. Kučera.

b) Revues německé.

Militärwissenschaftliche und technische Mitteilungen.

Roč. XVIII., leden—únor (1927).

Der Nahkampf der Infanterie. Škpt. dr. Oskar Regele. — Autor navrhuje na starý předpis z r. 1914, dále na jeho obnovené vydání ve válce r. 1917. Nový rakouský předpis definuje, že boj zblízka se vede v pásmu počínaje 400 kroků od nepřítele až do 50 kroků, kdy se začíná zteč.

Boj zblízka je zvláštní fází útoku, která vyžaduje promyšleného vedení. Uplatňuje se v něm souhra všech palných prostředků pěchoty a spolupráce s dělostřelectvem. Každý útok nemusí vésti k boji zblízka, jen tenkrát, když nepřítel vydrží. V posícní válce se pak většinou bojuje v této vzdálenosti. V pohybné válce dojde k němu obyčejně v terénu nepřehledném.

Průběh boje zblízka. Autor si stěhuje, že se o této části útoku velmi málo píše, což lze vysvětliti psychologicky, neboť zde názory dobrých vojáků jsou mnohdy protichůdné. Výhodné je mít trupu, jež má dostatek sil tělesných i mravních, dále moderně vyzbrojenou, aby se již tímto bojem zni-

čil protivník a nemusilo se přecházeti k obtížné zteči. Ráz boje je závislý na terénu a na denním nebo nočním čase. Při vedení boje nutno počítati s tím, že svazky až do roty jsou uvolněny a veliteli roty zbývá jen záloha. Voják je často odkázán na sebe. Nejlépe se řídí malé skupiny zprvu pravidelné, později promíchané. Uplatňuje se obratnost a vytrvalost, proto se jeví nutnost tělesného výcviku vojska. Vliv mravních sil se však vyrovná v tomto boji moderní výzbrojí. Všechny obtíže se vyskytují tenkrát, když nelze pěchotu podporovati palbou z kulometů a z děl. V noci k tomu přistupují ještě obtíže vedení. Uvádí několik příkladů z války. — Myslíme však, že dělati novou fází útoku přispěje jen ke komplikaci výcviku, neboť nižší velitelé budou se učiti mimo útok a zteč ještě vedení boje zblízka.

Die Erstürmung des Spidon (1476 m) am 11. Dezember 1917. Npor. Gallian. Útok provádí 4 útočné rotý 4. p. div. rak.-uh. V noci přiblížení až na vzdálenost zteče. Časné z rána přepad za podpory dělostřelectva, při čemž palbou trpěla i vlastní vojska (kamení). Vlastní popis boje jest epizoda z horské posícní války; ač přesně propraco-

vána, postrádá údajů o činnosti nepřítelově. Je psána pod zorným úhlem velitele útočné čety, jenž přezírá ostatní věci. Útok skončil neúspěšně.

Kampf um einen Minentrichter. Kpt. čs. arm. v. v. R. Weiss, který ovšem neopominul udati svou bývalou hodnotu a funkci v rak.-uh. armádě, což vhodněji mohl provést v textu. — Je to běžný článek o minové válce, v němž mimo technické výpočty jsou též zahrnuty rady, jak nevhodněji obsaditi minové díry a jak je upravit k obraně.

Aufgaben des Sturmtruppführers. Npor. Gallian. Pisatel načrtává obraz činnosti a ducha bývalých rak.-uh. útočných praporů v posílení válce. Všeobecně říkajíc, podmínky uvedené pro zdárné rozvinutí akce se neliší od útočné metody franc. pěchoty používané na západní frontě. Významné jest užívání minometů, které měly nahraditi nedostatky dělostřelectva. Pro nebezpečnost úderného boje podrobně probírá otázku vystřídání, překročení, potřebu a způsob podrobné informace všech podřízených velitelů o celé akci.

Nahkampf zwischen Erd- und Luftstreitkräften. Pisatel kryt značkou, vlastně pokračuje v prohloubení teorie podané v prvním článku tohoto čísla od škpt. Regele. — Hlavní myšlenky jsou: vývojem letectva již v poslední válce došlo k boji mezi ním a vojskem pozemním. Útok letectva na pozemní trupy měl dosud význam hlavně demoralisující. Pozemní obrana záležela většinou v palbě z kulometů. Když pak letadla chtěla dále prováděti přepady, musila předně hledati obranu proti kulometům. To mělo za následek pancéřování všech choulostivých částí letounů. V nejnovější době se pak stavějí letadla celokovaná jako nevhodnější obrana proti zapálení fosforovou střelou. Dále přijímají útočná letadla určité formace pro útok ve skupinách a tvoří jakýsi blok, jenž kulometry a pumami útočí na dělostřelectvo a zálahy. K této stati uvádí příklad, kdy se letectvo účastnilo společně s pěchotou útoku dne 3. 6. 1917 na důležitý úsek italský na „Faiti hrib“ v pásmu 17. rak. p. div. Při vyrazení pěchoty útočili letci kulometry a pumami na dělostřelectvo v posicích a na první linii. Účinek byl značný, neboť nepřátelští vojáci po většině zalehli na dno zákopů a přestali střeliti; taktéž se chovalo dělostřelectvo. Cíle bylo dosaženo s nepatrnými ztrátami. Letectvo pak vůbec nemělo ztrát. K podobnému útoku došlo na téměř místě 26. října 1917.

Die Verbindung im Nahkampf. Škpt. dr. Franek. Opět jaksi doplňuje

dva články o boji zblízka. — Otázkou spojení v první bojové linii patří mezi nejtěžší problémy, jež nutno v moderním boji rozřešiti, neboť nejde jen o spojení odpředu dozadu a zpět anebo na strany, nýbrž též o zajištění souhrnu všech bitevních prostředků, jímž bude nutno společně bojovati v první linii. Postupně probírá jednotlivá pojítka, jichž lze k tomu účelu použiti. Telefon zavádí až k veliteli rot, ve všech případech, ač uvádí jeho nevýhody, přetržení drátu, vyslechnutí. Nejmenší spojuje telefonem velitele vedoucí rot. Připomíná, že v útoku bude kladen drátu spojeno se značnými obtížemi. Telegrafie zemní a bezdrátová se dá výhodně použiti, ovšem nutno počítati se zachycováním zpráv a rušením, což znamená, že lze zprávy postupovati jen šiframi a tím se zdržuje korespondence. Dále uvádí letce a označování terčí. Pak dodávání zpráv poštovními holubami a psy. Optických pojítkách mluví podobně jako náš předpis G-VIII-1. Tato pojítka pak lépe mohou sloužiti k spojení odpředu dozadu nežli naopak, jsou však zdlouhavá. Vystřelování a vrhání zprávy. — Ale na konec je přesvědčen, že přes všechny technické pokroky až dosud nejspolehlivěji dojde zprávu hrdinný voják, který se odvážejí projíti sterým nebezpečím. K zvětšení jistoty je vhodným použitím relé — štafet běžců.

Die Feldbefestigung im Weltkrieg. Plk. Schneek. Začíná s vývojem a proměnami polního opevnění od války 1866, přes válku burskou, 1904-5 a proví, že zkušenostem, jež z toho měly vyplynouti, naučily se jen armády ruská a francouzská. Proto nebyla rak.-uh. armáda z počátku války připravena na budování polních opevnění. Teprve následně poznatky a ustálení fronty nutily k budování polního opevnění. Autor všeobecně rozeznává během světové války řadu fází, jimiž musily všechny armády projíti v úpravě terénu. Za poklad bere západní frontu.

1. Výstavba jednoho zákopu, v němž byl soustředěn obránce, t. j. všichni v první linii.

2. Budování dalších linií a současně úkrytů proti ranám z děl až do ráje 15 cm — počátek členění do hloubky.

3. Opevňování pásem terénu a přechod k pružné obraně; tím mělo se brániti náhlému prolomení fronty, o čemž svědčí, že všechny podobné pokusy z 1916 selhaly.

4. Budování opevněných ploch — rasytů, t. j. doplnění opevnění pro pásmo dělostřelectva nebo ještě více vzadu, mimo dosah nepř. dělostřelectva, aby se

předešlo přímé ničení těchto posic. V prostoru mezi pásmy byla vybudována opevněná místa — tvrže.

5. Další prohlubování opevnění, t. j. stavba celých nových pásem hluboko v týlu a současně vzdálení hlavní obranné linie prvního pásma až na 3 km od nepřítele neboť si toho vyžádaly náhlé přepady dělovou palbou a použitím tanku.

6. Částečně upuštěno od pružné obrany vzhledem na řadu malých útočných akcí, jimiž spojenci roztráasali opevněnou frontu německou. (Pokračování v příštím čísle.)

Betrachtung über die Artillerierevolution in Spanien. Gen. Mierka. — Autor vytyčil spor sboru španělských důstojníků dělostř. s armádním vedením, hlavně pokud šlo o povyšování, obsazování míst, službu v Maroku, atd. Tento spor vyvrcholil r. 1922 ve vypovězení poslušnosti, což mělo za následek vyšetřování 1817 důstojníků, z nichž 150 bylo odsouzeno do pevnosti na různě dlouhou dobu, jeden pak, velitel dělostřelecké akademie, odsouzen k smrti. Trest mu byl proměněn v doživotní žalář. V brzkou však následovala rozsáhlá amnestie.

Wehrpolitische Übersicht. Pplk. Paschek. — Jde o přehled důležitých polit. a voj. událostí z r. 1926 v jednotlivých státech, pak významných mezinárodních otázek, jež zajímají většinu evropských států, na př. řešení Společnosti národů atd. Jak vojenský, tak politický názor je poněkud zabarven hlediskem příslušníka poraženého státu, což je pochopitelné. Ke konci píše autor, že rok 1926 ukázal, že svět potřebuje silného a sjednoceného Německa. Na něm prý bude záležeti, aby určilo cile nejbližší cesty. Nás může zajímat autorův názor na republiku ČSR, o níž praví: vláda, ač zesílena Němci, je slabá a parlament rozbit, odtud vzrůst fašistů a komunistů. V armádě má zůstat 18 měs. pres. služba tak dlouho, pokud branná příprava nebude zákonitě zajištěna a nebudou patrné výsledky.

Březen-duben 1927.

Toto číslo je věnováno otázce tanků, obrněných automobilů a motorisací. Popovídá tyto otázky nejsou u nás studovány tak podrobně — jako v německé literatuře, poskytneme jim zvýšenou pozornost.

Hat die Entwicklung der Tanks ihren Höhepunkt überschritten? Mjr. F. Heigl. — Začíná historie tanků ze světové války a franc. teorii o jich tehdejší používání. Autor se zabývá roz-

borem této taktiky tanků vzhledem k poslednímu zkušenostem. Pak probírá jednotlivá období po válce, a to až do přítomné doby. Poslední období lze stanovit slovy: zrychlování pohybu tanků a stavění tanků jednomístných. V zrychlování pohybu dosáhli podstatných úspěchů Angličané, na př. tank „Medium Mark D“ až 45 km za hodinu, pak Francouzové svým tankem „Autochenille“ až na 40 km v hodině. Taktická pohyblivost tanků jest omezena tím, že musí mít svůj automobil, neboť jinak při pohybu na pásech se opotřebuje a ničí komunikace. Problém pohybu na pásech i na kolech řeší nový československý tank „Kolo-housenka 50“, který je dvoumístný. Rychlost na pásech 12 km, na kolech 35 km. Akční rayon 300 km. Pancěr 13 mm. Přes svou pomalost pohybu na pásech hodí se tank K. H 50 výborně pro pohybnou válku.

Nejnovější období tvoří jednomístné tanky, jež vedou k utvoření jakéhosi tankového jezdeckva. Tank má však též vlastní kola pro pohyb mimo terén. Studuje se též ochrana tanků proti plynu a těžké tanky (pozemní křižníky) váhy až 130 tun.

Vývoj tanků ještě daleko nedostoupil svého vrcholu, neboť dosud známé elementy, jako ochrana proti plynům, jednomístný tank, dělostř. na pásech, budou se ještě dlouho vyvíjeti, než dostoupí jisté dokonalosti. — Zajímavé v tomto článku jest, jakými daty disponuje o novém čs. tanku, o němž toho ani naše domácí voj. literatura mnoho nepřinesla.

Der Einfluß des Kampf-wagens auf das Kriegswesen. Skpt. dr. Regele.

K novým bojovým prostředkům, jež mají vliv na válečnou nauku, patří též bojové vozy. Rozeznává: tanky (vozy na pásech), obrněné automobily (na kolech) a kolohousenky. Dále počítá k nim obrněné vlaky, vozy na pásech, jež slouží k zásobování, a motorisované dělostřelectvo. Postupně probírá jednotlivé druhy od jednomístného až po prave pozemní křižáky. Vhodnou tabulkou upozorňuje na vzestup motorisace u franc. armády, takže r. 1917 bylo obrněných vozů 1%, r. 1918 — 2,5%, ale r. 1927 vzrostly na 7% početního stavu armády.

Vyššímu velitelství umožňují válečné vozy rychle dosáhnouti i těch cílů, kterých normálně nelze dosáhnouti. Opak jest, že vzniknou přírodní překážky tanků při zkoumání terénu. Možnost zasažení velkých motorisovaných jednotek mění podmínky dopravy a pochodů. Tím se též staví ostrahta a výzvedná služba na jinou základnu.

Vliv válečných vozů na taktiku zbraní. Pěchota musí přizpůsobiti svůj útok pohybu a boji tanků (útočí-li s nimi) a obranu upravovati zase proti tankům. Dělostřelectvo musí býti připraveno vlastní tanky podporovati a nepřátelské ničiti, hlavně izolovanými děly. Letci musí pečlivě pátrati a sledovati nepř. tanky. Zenijní vojsko pak musí umět budovati pasivní obranu, překážky a vlastním tankům pomoci překročovati vodní toky. Jezdeckto pak je nahrazováno motorisovanými vozidly a autor praví, že místo jezdeckých bitev minulosti, budou v budoucnosti bitvy motorisovaných jednotek. Největší vliv bude se jeviti v pohybné válce. Při tom významným elementem budou komunikace.

Ztráty motor. jednotek ve válce udává: 30% mužstva, 40% důstojníků a polovina materiálu. Ke konci je zmínka o vlivu motoru na morálku trupy.

Infanterie Gedanken über Kampfwagenabwehr. Plk. Kéler.

Přednosti bojových vozů: morální vliv, mohutnost útoku, poměrná nezranitelnost a pohyblivost v terénu. Slabiny: omezení pro boj zblízka, omezení vidění, připoutání na pohyblivost pěchoty, opotřebení materiálu i personálu, nepřechodnost mnohých překážek v terénu. Promyšlenou spoluprací s druhými zbraněmi lze zmenšiti nedostatky bojových vozů.

Při obraně proti tankům zdůrazňuje: Nepřítel bude nás hleděti oslepit na tak dlouho, pokud se tanky nepřiblíží na vhodnou palebnou vzdálenost. Pak musíme vlastními prostředky pokračovati v tomto oslepování tanků a udržujeme je v mlze, neboť pak nemohou ničiti naše obranná zařízení. Vlastní dělostřelectvo má vždy možnost tank, který se čas od času objeví, zničiti, poněvadž lépe vidí.

Považuje za nezbytně nutné, aby pěchota znala všechny přednosti i slabiny tanků a aby jí byly jejich možnosti jasné. To vyžaduje častých cvičení s tanky v útoku a při obraně pamatovati též na všechny obranné prostředky proti nim.

Die taktische Verwendung der Kampfwagen. Je to přesný výťah z knihy „Útočné vozy“ psané italským plk. Versé a nadepsané „I carri di assalto“. Parma 1925.

Literatur über Tanks. Zde jest uveden podrobný seznam nejnovějších prací o válečných vozzech a to nejen knižních, nýbrž i revuálních. — Škoda, že dosud u nás nikdo tuto zajímavou otázku nezpracoval.

Betrachtung über die anfänglichen Operationspläne der Mittelmächte. Gen. Goiginger.

Při vypuknutí nepřátelství mělo býti jednáno jen vojensky a nemělo býti přihlíženo ani k vnitřní ani vnější politice. Nejzákladnější chybou bylo, že nebylo zřízeno jednotné velení obou států a následkem toho nebyl jednotný nástupní plán.

Chyby německého provedení plánu. Zeslabení pravého křídla proti plánu Schliftenovu na západě. Východní něm. armáda měla operovati společně s rak. uher. armádou směrem na Narew a Siedlec. Neměla býti porušena neutralita Belgie, což mělo za následek války s Belgií a Anglií!

Rakouský plán postavil příliš mnoho vojsk proti Srbsku a nechal 2. armádu státi na Sávi a teprve za špatných transportních okolností ji pozdě dopravil do Haliče tak, že nemohla zasáhnouti ani do bitvy u Lvova.

Jak Němci, tak Rakušané zahájili ofensivu všude, což ubralo sil hlavním náporům.

Podle podrobného zpracování autorova měli Němci nastoupiti takt: $\frac{6}{10}$ sil na západních hranicích, z nich $\frac{2}{3}$ na útočném křídle; $\frac{1}{10}$ sil na východě, z nich $\frac{2}{3}$ měly společně působiti s rak.-uher. armádou, Rak.-uher. armáda měla $\frac{9}{10}$ svých sil obrátiti proti Rusku a $\frac{1}{10}$ se brániti na přirozených hranicích proti Srbům a Černohorům. Ze sil proti Rusku měly $\frac{2}{3}$ působiti přes Lublín—Cholm na spojení s německou armádou a $\frac{1}{3}$ brániti jejich východní křídlo. Autor celý svůj návrh tabelárně studuje. Udává pak hodnotu sil na hlavních útočných směrech obou armád. Německá armáda měla by na západní frontě na útočném křídle v šířce 140 km 65 p. divisi. Rakousko-uher. armáda pak ve směru Lublín—Cholm na šířce 120 km by disponovala 35 divisemi.

Mimoto autor pracoval plán pro západní frontu v případě neporušení belgické neutrality. Útok vede na jižním křídle.

Srovnávaje své plány se skutečnými plány z r. 1914 dochází k velmi zajímavým výsledkům. Ziskává rozhodnou převahu na místech hlavních náporů jak na východě, tak na západě.

Na tabulkách, které přikládá, znázorňuje, jak stejnoměrně byly rozděleny síly r. 1914 na všech frontách a že nebylo žádného útočného křídla a neprováděla se akce, jež mohla vésti k výsledku. Z toho vyvozuje poučku „útok všude jest útok nikde“.

Statistischer Überblick über die Heranziehung wehrfähiger Österreicher zum Kriegsdienst 1914—18. Zjistil celkový počet odvedených 5,303.181, z nichž bylo 3,674.000 na frontě dne 30. září 1918. Zbytek pak rozdělen na 950.000 mrtvých, 20.000 zajatých a 159.000 invalidů.

Die rote Armee der Sowjetunion. W. Kolossowsky. (Zakončení.)

Milice byla utvořena z úsporných důvodů a má být základem národa ve zbraní. Divise se skládají z kádru, který má asi $\frac{1}{4}$ poč. stavu (1500 mužů), ostatní mužstvo nastupuje v letech k nekvalifikovanému cvičení. Materiálně jsou tyto divise velmi špatně vybaveny. Jinak je mládež povinná brannou přípravou.

Pro armádu se vydává od r. 1924 mnoho předpisů. Mimo vojenský výcvik provádí se též politická příprava. Výrobky obsahuje mnoho zahraničního materiálu, hlavně kulometů. Je snaha o technické zdokonalení, ovšem výsledky dosud známy nejsou.

Armáda má celkem 62 div. pěch., 8 div. a 9 brig. jezdeckva. Při hodnocení mnoho-li může SSSR postavit v prvním období války se sousedy, ujišťuje autor, že proti západním hranicím lze silly hodnotit na 40 div. pěch. a 4 arm. sbory jezdeckva. Proti Indii 5 div. pěch. a 2 div. jezd. Asi tolikéž proti Číně nebo Japonsku.

Sovětská armáda se upevňuje, a ač je materiálně špatně vybavena, přece je morálně dosti silná, aby byla motorným nástrojem. Hlavní zbraní bude propaganda.

Die Feldbefestigung nach dem Weltkrieg. Plk. Schneck. (Zakončení s minulého čísla.)

Autorovo hodnocení opevnění je prováděno na podkladě něm. předpisu „Führung und Gefecht“. V praxi se všeobecné válečné idey nezměnily. Podrobně probírá obranu sídel, lesů a opevnění v horách, a to jak za války posílení, tak i pohybné, t. j. znázorňuje úpravu provisorních opevnění. Ke konci zdůrazňuje nezbytnost důkladné-

ho výcviku všech zbraní v stavbě polních opevnění.

Industrielle Kriegsvorbereitung und Mobilisierung. Gen. Gefábek.

Přehlžení průmyslu jako vál. činitele ve válkách r. 1914 a přesvědčení, že válka bude mít krátké trvání a že se vystačí s mob. zásobami, vedlo k nepřipravenosti vál. průmyslu v Rakousko-Uhersku. Následek toho byl ochromení armád v poli i chodu státu. Z toho vyplývá nutnost připravit již v míru eventualitu mob. průmyslu i hospodářství, jež v sobě zahrnuje všechny složky státního života. Přechod vnitřního života na stav válečný trval v poslední válce 2 léta. V budoucnosti bude nutno to provést během prvních měsíců. Vzorem uvádí přípravy ve Francii a Spojených Státech.

Francie. Přípravu státu k válce řídí „Nejvyšší rada národní obrany“ složená z nejdůležitějších ministrů. Má k ruce „studijní komisi“, v které mimo jiné je náčelník hlav. štábu a jeho zástupce. Komise má v kompetenci též zajišťování materiálu všech druhů. Prováděcím orgánem pro mob. průmyslu u min. války je „komise válečné výroby ve válce“. Udává její působnost. K zlepšení této komise došlo r. 1922.

Spojené státy. Nejprve se zmiňuje o mob. zkušeních dnech. Spojené státy přestávají hlavně na mobilisaci výroby a na výpočtech, kdy mohou uvést svůj průmysl v chod, aby byla zajištěna úplná mob. potřeba. Přes to však mají přesně vypracovanu mobilisaci průmyslu i státního života podle zkušeností velkých západních států. Jest uveden způsob zasahování do jednotlivých složek života.

Směr přípravy Francie vyhovuje podle názoru autorova lépe válečným požadavkům a vylučuje možnost překvapení. Mimoto jsou udána mob. data Francie a početní stav osob zaměstnaných ve válečné výrobě.

Štpt. gšth. Vejmelka.

c) Revues rumunské.

Romania militara.

Roč. LVIII. (1926), č. 9.

Plk. J. Filip: **Sport a branná výchova.** Zákonem z 15. 6. 1923 byl zřízen národní úřad pro tělesnou výchovu, který má pečovat o brannou výchovu. Podle zákona o nové organizaci armády budou jinoši od 19 let k dispozici

ministerstvu války pro předvojenský výcvik. Instrukce pro teritoriální velitelství ukládá těmto velitelstvím zřizovat spolky tělocvičné, sportovní a střelecké pro mládež 17letou až 20letou a pro záložníky. Na opatření potřebných cvičišť (2—5 ha) bylo pamatováno při provádění vyvlastňovacího zákona. Skoro každá obec má takové cvičiště, které čeká na úpravu.

Kpt. C. Georgescu: **Doprovodný materiál v různých armádách:** Překlad podle mjr. Bisvanga „Les engins d'accompagnement“.

Pplk. N. Joanescu: **Návrhy na změnu branného zákona.** Návrhy se týkají plnění branné povinnosti.

Gen. A. Jovanovici a plk. vet. V. Radulescu: **Doplňování koňstva v německé armádě.** Podle gen. Hanse Första, jenž dokazuje případy za války, že kuň německé armády nebyl řádně připraven pro válku, poněvadž nebyl zvyklý ani tuhé práci, ani pobytu venku za každého počasí, ani různé stravy, a nebyl ani dosti otužilý.

Pplk. M. Racovita: **O součinnosti obrněných automobilů a kulometů na motocyklech s jezdeckvem.** Obrněné automobily a kulometry na motocyklech jsou znamenité zbraně pohybné války a patří organicky k jezdeckvu. Jsou velmi účinnými pomocnými prostředky při zvědech, při zajištění (v předvoji, v bočném voji, v zadním voji, na předních strážích), při udržování styku a v boji. Jistota těchto zbraní je v jejich rychlosti a v obrnění. Působí překvapením, hodí se lépe k akcím do boku a týlu než k čelním podnikům. Jejich boj je krátký a vyžaduje denního světla.

Plk. vet. J. Ghinea: **Jak se ošetřují a krmí koně v armádě francouzské a anglické.** Výňatky z „Hygiène du cheval de guerre“ od V. Chardina a z „Annual management 1923“ vydávaného veterinárním oddělením anglického ministra války.

Č. 10.

Gen. Sinescu: **Instrukční cesta jezdeckva r. 1925.** Technický inspektorát jezdeckva provedl rámcové manévry v prostoru Oradea Mare. Účastníci: Všichni velitelé jezd. divísi a brigád (tři divise po třech brigádách) a oddílů jezd. dělostřelectva. Úlohy: 1. Jezdecký sbor (tři divise) zajišťuje bok armády v ubytování. 2. Jezd. sbor kryje bok útočící armády.

Plk. C. Jonescu: **Časové vojenské úvahy.** Varuje, aby se cizí doktriny (franc., angl.) přejímaly bez ohledu na to, zda se hodí do nového prostředí. O vojenských školách tvrdí, že jejich program je velmi učený, příliš teoretický a nikoli praktický.

Pplk. P. Teodorescu: **Dějiny vojenského letectví.** Črta o vývoji rumunského letectví před válkou, za války a po válce.

Plk. L. Bărzotescu: **Klasobraní o sovětské armádě.** Výbor zpráv o ru-

ské armádě z „Militärwochenblatt“ a „Wissen u. Wehr“.

Kpt. N. Popovici: **Regionalismus v armádě.** V důstojnickém sboru panuje jistý regionalismus. Příčina tkví částečně v různém původu důstojníků (armády rumunské, rakousko-uherské, ruské), hlavně však v rozdílnosti povahy, názorů a snah, které se rozlišují podle krajů, z nichž důstojníci pocházejí. Tento zjev lze pokládat za kvášení, v kterém se tříbí charakter a přetvářejí povahy rumunské rasy.

Kpt. Ch. Eminescu: **Naše příští válka.** Válka s Ruskem — dříve či později — je nevyhnutelná. Budeme odkázáni jen na sebe. Rozhodnutí mus padnout co nejdříve, delší stabilisace by byla osudná. Kterou doktrinu volit francouzskou, či německou? Na německou doktrinu (mohutný obchvat, přivítat předem manévry a provádět je bez zřetele na vůli nepřítele) není dosti sil a vzhledem k rozsáhlému ruskému území nemůže přivést k žádoucímu cíli. Přijmeme tedy doktrinu francouzskou (strategické předvoje, které vyjasňují situaci, zatím, co se soustředí dále od nepřítele, mohutná síla pro událost-evenement), a to v defenzivním smyslu tím, že pod ochranou pohraničního krytu soustředíme své síly, kterými pak vpadneme postupujícím nepřítelem do boku. Poté, když ztratí vlastního území nahradí šťastný výsledek bitvy.

Mjr. Romeo Zamfiro: **Stránka národní epopeje.** Dva příklady rumunské události za světové války.

Kpt. C. Georgescu: **Doprovodný materiál různých armád.** Podle „Les engins d'accompagnement“ od mjr. Bisvanga. (Pokračování viz v č. 11. a 12.)

Mjr. A. Moldoveanu: **Válečné umění a válečná věda.** Ve válečném umění — jako v každém jiném — jsou dva prvky: část vědecká (teorie, aplikace teorie) a část tvořivá (inspirace jako výtvar osobnosti, zpravidla výsledek hlubokého myšlení). Taktika je věda, učí, jak provádět operace. Taktický námět nemůže však nahradit skutečnost bojového momentu, okamžik psychologické velitelství a vojsk atd. nemůže tedy vzbudit inspirace. Zato studium válečné historie je prostředek pro inspiraci a pro ověření vědeckých vojenských zásad. Na příkladech z války je dokázáno, že takticky jinná správná řešení neměla úspěchu, poněvadž nebylo dbáno faktorů, které při taktických cvičeních nepozorujeme.

Plk. Constantinescu: Dněstr. Politické úvahy o Dněstru jako hraničích mezi dvěma světy, na nichž Rumunsku připadá hájit pravdu, křesťanství a západní civilizaci proti lži, bezbožnosti a hrubosti komunistického režimu.

Comandor Sion: Prostředky pro obranu pobřeží na vodě a na souši. Stálé a pohyblivé pobřežní dělostřelectvo všech ráží, obrněné vlaky na pobřežních tratích, letectvo, miny, torpéda. Ozbrojování obchodních lodí, maskování lodí, eskortování celých loďních transportů, ponorky. Lící vývoj a použití těchto prostředků za světové války.

Mr. Scherhauser: Kryt. Úseky krycích pluků jsou veliké, za nimi už je jen slabá záloha krycích divisi. Proto jsou obavy, že ústupové skoky budou větší než se předpokládá, a že nepřítel vnikne do koncentračního pásma. Počítá se s tím, že vojska krytu ustoupí na posici, kterou nesmějí opustit, asi do 5.—7. mobilizačního dne. Během té doby nedostanou jiných posil než doplňky na válečný počet, a to nejdříve 6. mobilizačního dne. To se zdá nedostatečným. Jako východisko z této nebezpečné situace navrhuje pisatel zřídit „dočasné pluky“ jako zálohu v úseku každého krycího pluku z osob druhé zálohy, bydlících blízko za krycím úsekem pluku, národnosti rumunské neb jiné spolehlivé národnosti. Nejnutnější výzbroj a výstroj by byla uložena přímo ve vyčázaném prostoru. Organizace by byla svěřena vyššímu důstojníkovi příslušného pluku, který by všechno připravil, prozkoumal terén, vyhlédl posice, obeznámil s posicemi vyhlédnuté osoby druhé zálohy v nedělích a v době sezonního klidu. Takto by mohly být posice obsazeny již za šest hodin po vyhlášení mobilisace. Po skončení úkolu mohl by být „dočasný pluk“ opět rozpustěn. O vhodnosti tohoto opatření má svědčit rakouská organizace krytu na italských hranicích v letech 1914—1915.

Mr. Hamat: Rozhodčí služba. Výtah z německého předpisu o rozhodčí službě.

Plk. Ghinea: Organizace zvěrolékařské služby v armádě anglické, americké, francouzské a rakouské. Or-

ganisace služby, počty zvěrolékařů, vzdělání, platy, jak se jeví z odborných vojenských časopisů dotčených zemí a také ze zprávy anglického voj. attaché.

č. 12.

Vojenská oslava. Životopis gen. Lupescu, náč. hlavního štábu k čtyřicetiletí jeho vojenské služby.

Plk. Vrájitoru: Válka konsuuje. Vypočítává příčiny vzrůstu spotřeby materiálu všech druhů v moderní válce a dokazuje nutnost materiální přípravy v míru.

Mr. Steffu: Spojení pěchody s dělostřelectvem. Pojítka tvoří skoro uzavřený kruh o čtyřech úsecích, který začíná u pěchoty prvního sledu, vede přes velitelství pěšího pluku (které smí vyžadovat dělostřeleckou podporu) k velitelství dělostřelectva pro přímou podporu, odtud pak k střilejší baterii, od ní k pozorovateli, který zase je zpravidla u jednotky pěchoty jako styčná hlídka.

Mr. Ghiorovici: Vázání nepřitele obranou. Nejen útočná akce, také obrana váže síly. Viz pevnosti. Ofensivu u Gorlice 1915 předcházela úmyslný ústup rakouských vojsk do Karpat, nejen aby Rusové byli odvedeni od úseku vyhlédnutého pro útok, nýbrž, aby bylo lze jim vpadnout do zad. Stojí za uváženu, do jaké míry by měla rumunská armáda použít tohoto způsobu vázání nepřitele, kde by měla být nejzazší ústupová linie, která by musila být určitě pevná.

Kpt. Ramalo: Úvahy o použití palby v boji. Rozsáhlost úseku (10—14 km na divisi), malý počet děl a nedostatek pojítek znemožňují soustředění palby. Nelze se tedy omezit na schematické rozdělení dělostřelectva pro všeobecnou činnost a pro přímou podporu. Jeví se nutnost decentralisace.

Kpt. Gorsky: Boj o petrolej. Překlad podle článku plk. Gavarda z „Revue d'artillerie“ 1926.

Com. Rosca: Námořní operace proti belgickému pobřeží a součinnost s armádou na souši. Podpora spojeneckých vojsk na souši námořními silami, zatarasení ponorkových základů Zeebrugge a Ostende. Poučení pro Rumunsko (Constanta a Sulina).

Plk. gštbu C. Langer.

d) Revues švýcarské.

Allgemeine schweizerische Militärzeitung.

Roč. 72 (1926), čís. 11.

Plk. Th. Zwicky: *Ersparnisse im Militärbudget ohne Beeinträchtigung der Ausbildung.*

Autorův návrh na provedení úspor ve vojenském rozpočtu v kapitole personalii je pro nás zajímavý po stránce systemisační a povyšování, jež je ve švýcarské armádě v srovnání s našimi dnešními poměry nájisto výhodnější.

Normální aktivní důst. švýc. milice postupuje z jedné hodnosti do druhé podle tohoto časového schématu:

Por. Npor. Kpt. Mjr. Pplk. Plk. Úhrnem
4 leta 4 6 6 6 6 32 let

Je pochopitelné, že dosáhne-li na př. major své hodnosti po 14 nebo s čekatelským rokem po 15 letech, může býti se svou kariérou zcela spokojen. Pisatel článku poukazuje však na důsledky tohoto automatického povyšování, jež se jeví zejména v hromadění vyšších hodností, pro něž není dostatek systemisovaných služebních míst. Mállokterý důstojník prochází census u trupy ve funkci, jež by odpovídala jeho hodnosti, což jest ovšem škodlivým zjevem jak pro důstojníka samotného, který je bezpočtu-krátě překládán z jednoho oboru působíště do druhého, tak i pro službu, jež by naopak vyžadovala, aby výevik byl řízen co možná nejděle jednotným způsobem a týmiž veliteli.

Podle názoru autora mají velitelé jednotek (rot, baterii, eskadron atd.) setrvatí ve své funkci po 10 let a velitelé oddílů (praporů) po 8 let. Aby však bylo možno v této době projevití snaživým a vyhovujícím důstojníkům jakési morální uznání vojenské správy, navrhuje, aby pro zmíněné dvě skupiny velitelů byly zavedeny nové hodnosti, a to

pro velitele rot na dobu 5 let hodnost kapitána, na dalších 5 let štábního kapitána,

pro velitele oddílů na 4 leta majora, a na další 4 leta velitele (hodnost, odpovídající francouzskému Commandant).

Podle nového návrhu by se povyšování v poměru k přidělení systemisovaného místa dělo podle tohoto rozvrhu:

Služ. doba v hodnosti	Leta	Funkce
Por.	4	velitel čety
Npor.	4	velitel čety
Ktp.	5	velitel roty

Škpt.	5	velitel roty
Mjr.	4	velitel praporu
Commandant	4	velitel praporu
Pplk.	6	velitel pluku
Plk.	6	velitel brigády

Úspory vznikají z navrhované úpravy jak po stránce zmenšeného počtu důstojnického dorostu, tak i po stránce kvalitativní.

Kpt. H. Bohli: *Vom Zusammenwirken der Waffen.*

Již před válkou bylo teoreticky mnoho pojednáváno o vzájemné spolupráci všech zbraní, a válečná praxe nutnost této součinnosti toliko potvrdila a zesílila. Nicméně stězuje si pisatel článku na vyskytující se případy, kdy někteří vyšší velitelé nerespektují dosti tohoto fakta a považují pěchotu — „královnu zbraní“ — za naprosto sobě stačnou, podceňující zejména činnost zbraní pomocných. Autor žádá, aby byl ve školách a velitelských kursech zůrazňován a v učebné osnově zahrnut významný moment vzájemné součinnosti všech zbraní, jež jedině při správném a obrátném použití tvoří dokonalý aparát, a apostrofuje zejména bojovou činnost důstojníků zásobovacích a její význam pro spolupráci s pěchotou.

Kpt. Gustav Däniker: *„Waffentechnische Neukonstruktionen.“* Zároveň s otázkou zkonstruování a zavedení zvláštního pěchotního děla projednává se znovu problém výroby minometů, jichž se i v ostatních armádách dosud používá jako dočasné náhražky. Dnešní běžné typy minometů nevyhovují však svému účelu, jsou jsou buď příliš těžkopádné a krátkonosné, jako je tomu u minometu německého, aneb nemají žádoucí přesnosti, jako na př. ve Francii, Anglii a v Spojených Státech používané minomety Stokesovy.

Autor však varuje před nákladnými pokusy jednotlivců o zkonstruování nového modelu minometů, poukazuje na okolnost, že v cizích státech úspěšně pokračují studie o zhotovení doprovedení děla pěchotního, jehož dobré modely byly vyrobeny světznámými firmami Schneider, St. Chamond, Skoda a Bofors a jejichž kvalita bez odporu předčí všechny dosavadní pokusy v konstruování minometů.

Walter Höhn: *Zur Organisation des Zuges.*

Poznámky k různým návrhům organizace pěchotní čety, jež jsou ve švýcarské armádě aktuální otázkou od zavedení nového typu lehkého kulometu.

Článek pro nás zajímavý, ježto vyčerpává různé možnosti organizační, jež jsou předmětem eventálních změn dosavadních služebních předpisů.

Npor. Fritz Streiff: Schießausbildung, ziviler Schießbetrieb und Zweckmäßigkeit des Armeegewehres vom militärischen Standpunkt aus.

Rtm. E. Möckli: Die Offiziersausbildung.

Brückenbauten der Genietruppen. Výzva mjr. Stirnemanna k zapůjčení plánů prací z oboru konstrukce mostů, aby mohl vydati přehlednou odbornou sbírku.

Ročník 72. (1926), Čís. 12.

Por. Hagenbuch: Die neue italienische Militärorganisation.

V italské armádě došlo v poslední době k jejímu prospěchu k značným změnám zásluhou energické a obratné politiky Mussoliniho, jenž se dovedl zasadit o její všeobecné zesílení, aniž při tom přetížil státní finance. Vhodnou kombinací průpravného vojenského výcviku v ozbrojených organizacích fašistických s aktivní armádou dosáhl toho, že 18měsíční presenční služba dostává se připouští dokonce, aby značné procento branců mělo výhodu v omezení služby jen na 6 měsíců. Při tom však nový branný zákon počítá s mírovým počtem armády 300.000 mužů, zvýšeným v mobilisaci na 650.000 a předpokládajícím pro případ déle trvající války povolání 7½ milionů mužů do zbraně.

Autor cituje v článku zásadní změny v organizaci armády, akcentuje důležitost a charakteristický moment, jímž Mussolini postavil armádu v státě na první místo tím, že vymohl, aby důstojníkům a poddůstojníkům byly zvýšeny platy o 50%, zajistiv jim současně různé prestižní výhody. Rovněž v oboru válečných příprav učinil řadu opatření na poli hospodářském a průmyslovém.

Plk. Th. Zwicky: Taktschritt.

Autor podrobuje kritice dnešní „parádní“ pochod švýcarské armády, jenž vyžaduje, aby mužstvo šlo rychlostí 116–120 kroků za minutu při délce kroku 80 cm, za absolutně přímého držení těla a energického vykročování; tento způsob pochodu je pro pěšáka příliš namáhavý, dělá dojem ztrnulosti, a má-li býti dokonale prováděn, vyžaduje jeho nácvik velmi mnoho vzácného času na újmu ostatního výcviku. Autor se přimlouvá, aby tento parádní krok, zavedený kdysi v dobách copu, byl odstraněn a aby ostatně při nácviku po-

chodu bylo postupováno přesně podle cvičebního řádu, jenž nijak nepředpisuje ztrnulost a „dril“ v dnešní praxi prováděný.

Mjr. P. Simon: Ausbildung der Gebirgstruppen.

Autor protestuje proti stále se množícím případům, že horské části bývají vycvičovány a bývá jich užíváno v rovinném terénu s ostatní pěchotou, což provádí švýc. vojenská správa systematicky, poukazující na to, že opačně možno i pěchoty s úspěchem použít v horách. Autor dokazuje na příkladech, jak pěchota při delších, namáhavějších horských turách vypověděla službu, a žádá, aby dosavadní systém specialisování horských částí byl do-
držen.

Concours de Travaux, avec prix, de la Société Suisse des Officiers pour l'année 1927.

Oběžník čis. 14.

Svaz švýcarských důstojníků rozepisuje pro své členy soutěž písemných prací na níže uvedená témata.

Jury je složena z těchto členů:

President: plk. div. Roost, náčelník hl. št. Členové: plk. div. de Lorient, předn. referátu pěchoty, plk. div. Bridel, přednosta ref. dělostřelectva, plk. Schué, přednosta ref. jezdeckta, plk. Hilfiker, přednosta ref. ženijního vojska, plk. Hauser, přednosta armádní zdravotnické služby, plk. gen. št. Ganser, zástupce ústředního výboru Svazu švýc. důstojníků, pplk. Bolliger a pplk. gen. št. Isler.

Na nejlepší práce určena jest odměna 2000 švýc. franků. Podmínky soutěže jsou stejné jako u nás.

Otázky soutěže jsou:

I. Všeobecné.

1. Švýcarsko a ozbrojení.
2. Jakým způsobem mohou důstojníci společně působiti při mimoslužebním vývoji výcviku a výchově poddůstojníků.
3. Zpravodajská služba:
 - a) výcvik důstojníků zpravodajské služby,
 - b) návrh organizace zprav. služby v štábech divisí, brigád a u pluků,
 - c) výcvik v zpravodajské službě u menších jednotek.
4. Jaké přípravné práce a jaká opatření nutno učiniti v míru, aby byla zajištěna mobilisace průmyslu pro případ války. (Se zřetelem na zvláštní místní poměry státní a na okolnosti, týkající se dodávky surovin a se zřením na osobní otázky.

II. Pěchota.

1. Způsob vedení boje pěchotní čety a roty, vyzbrojené lehkými kulomety, za útoku i v obraně.

2. Rota předních stráží. Organizace na základě zkušeností získaných ve světové válce.

3. Má být v budoucnosti doprovodní zbraní pěchoty dělo nebo minomet?

III. Jezdeckto.

1. Spojení pohybu a palby v boji jezdeckého útvaru. Rozdíl mezi jezdecktvem a pěchotou v použití palby z pušek nebo karabin. Úloha lehkého kulometu v srovnání s těžkým kulometem jezdeckta.

2. Výzbroj, materiál, organizace a použití cyklistických oddílů, přidělených jezdecktu.

IV. Dělostřelectvo.

1. Jakým požadavkům musí vyhovávat hlavní děla všeobecného dělostřelectva přiděleného divisím v našem terénu a pro náš běžný způsob boje se zřetelem na nezbytnou těsnou spolupráci mezi dělostřelectvem a pěchotou?

2. Jakými pozorovacími prostředky disponuje naše dělostřelectvo před bojem a za boje? Použití těchto pozorovacích prostředků.

V. Ženíjní vojsko.

1. Typ pilot pro stavbu těžkého mostu (zatížení 10 tunovými nákladními automobily).

2. Úloha a činnost přednosty telegrafní služby ve štábu divise.

VI. Zdravotnictvo.

1. Válečná organizace a specialisování chirurgické služby ve švýc. armádě na podkladě osnovy z roku 1926.

Jakým způsobem možno nejúčelněji prováděti během plukovních, brigádních a divisních manévřů cvičení personálu zdravotnictva u jednotlivých jednotek a u zdravotnických sborů?

VII. Správní služba.

1. Opatření ubytovatele pro zajištění zásobování praporu pěchoty ve svazu pluku za boje buď v rovině nebo v horském terénu.

2. Opatření důstojníka zásobovací roty, jemuž jest svěřeno, aby provedl dopravu a výdej denní dávky zásob i sena

a) pěšímu pluku bojujícímu v rovině,

b) pěšímu praporu bojujícímu v horském terénu.

(Volná volba situace s náčrtem.)

VIII. Automobilní vojsko.

Které náhradní hmoty by bylo možno užiti místo benzínu v mobilisaci?

Jaké nezbytné přípravy nutno učiniti pro jich výrobu a eventuelní použití?

IX. Letectvo.

1. Zásady boje ve vzduchu podle zkušeností ze světové války.

2. Zkušenosti nabyté z letů nadhřbetu a jich použití při výcviku švýcarských vojenských letců.

3. Popis pozorovacích možností z letadla zrakem a fotografií.

Pplk. G. Combe: *Démision du Colonel Commandant de corps Bornand.*

Die Herbstübungen des 2. Armee-korps. II. Die Manöver der 4. Division.

Zentralvorstand der Schweiz. Offiziersgesellschaft. Zur Reform des militärischen Vorunterrichts.

Ročník 73 (1927), č. 1.

Kommandoordnung und Verantwortung.

Přednáška plukovníka Viléma Ulricha a vytčení vzájemného poměru kompetencí centrálních velitelů švýcarské milice.

Por. Renzo Matossi: *Der Kampfwagen und seine Bedeutung für unsere Armee.*

Švýcarská armáda nemá útočných vozů a věnuje této otázce podle názoru autorova příliš málo pozornosti. Je sice pravda, že nehlédě k nemožnosti vybudování tohoto moderního technického bojového prostředku se zřetelem na přílišné zatížení rozpočtu, je švýcarská vybaveno pro svou obranu tak šťastnou konfigurací státních hranic, že by přinejmenší útočných vozů nemohlo použiti; nicméně musí počítati s pravděpodobností, že by eventuální útočník této zbraně použil, a proto musí s ní být obeznámeno, aby její neočekávané objevení nezpůsobilo paniky.

Autor podává stručný popis a činnost tří typů útočných vozidel: lehkého francouzského tanku výroby Renault, anglického Medium-Mark-D tanku a německého silničního obrněného automobilu a zároveň udává obranná opatření, jimiž může obránce čeliti přepadení útočných vozů: Vykopání příkopů s příkrymi stěnami 3 m šířky a 2 m hloubky, příčné nastavení dlouhých železných travers proti směru jízdy, spelehlivě střílející dělostřelectvo.

Por. Ernest Naef: *La guerre chimique et la préparation du désarmement.*

Zvláštní komisi expertů bylo svěřeno, aby připravila pro odzbrojovací konferenci Svazu národů elaborát, týkající se preventivních opatření k odstranění aneb alespoň omezení použití

plynů v budoucích válkách. Nicméně výsledky porad byly velmi problematické, podobně jako u všech dosavadních jednání odzbrojovacích: komise vyjádřila toliko jednotnou snahu, aby se jednotlivé národy vzájemnými smlouvami dohodly, že omezí výrobu tohoto moderního bojového prostředku. Stejně tedy jako v ostatních odvětvích mezinárodních odzbrojovacích smluv je zaručení omezení výroby jedovatých plynů vydatné potud, pokud ten onen stát nebude nucen použítí jich v praxi, a proto každý prozíravý stát nepřestává na ochranných opatřeních, aby v důvěřivosti v smluvená ujednání nebyl překvapen.

Kpt. Ferd. Kaiser: „**Quartiermeisterdienst im Gefechte.**“

Odvolává se na článek kpt. Bohli z 11. čísla ročníku 72 tohoto časopisu, zobrazuje pisatel důležitost činnosti proviantního důstojníka a jemu podřízených orgánů za boje, a žádá o pochopení a podporu nadřízených velitelů.

Plk. Th. Zwicky: „**Zur Ausbildung der Gebirgsrekruten im Gebirge.**“

Plk. Zwicky zdůrazňuje poznovu absolutní nutnost, aby se výcvik horských částí konal v horském terénu, ježto „supponování“ hor za výcviku v rovině je stejně nesmyslné jako různá jiná cvičení se supposicí, konaná na každodenním evičišti, jako na př. průtah lesem, přebrodění řek, boje ve vesnici a p.

Plk. Ulrich Wille: **Taktschritt.**
Mjr. Ineichen: **Der Taktschritt.**

Na thema, udané v článku plk. Zwicky v 12. čísle minulého ročníku, rozvinula se debata, v níž oba autoři zaujmají zcela opačné stanovisko k iniciátoru debaty, považující vojenský krok býv. švýcarského gardisty, trénovaný za dlouhotrvajícího výcviku, za nezbytný článek v disciplinování nováčků, vedoucí k dosažení příznivého držení těla a k pružným formám pohybu.

Npor. H. Speick: **Truppenausbildung und Kaderausbildung.**

Pro posouzení kvality armády zastupují úvahy dva momenty: je-li třeba dobře nebo špatně vycvičena, a je-li obratně aneb méně spolehlivě vedena. Autor klade větší důraz na druhý moment, ježto výcvikové výsledky, dosažené v určitém čase schopnými veliteli, jsou nade vše pochybnost mnohem lepší než v témže čase pod nedostatečným vedením. Také za války nepomůže ani nejudatnější a nejspolehlivější vojsko, selže-li velení a nemá-li v ně mužstvo důvěru.

Autor tedy žádá, aby vojienská správa nešetřila výdajů na intenzivní a systematické školení permanentního

instrukčního kádry důstojnického i poddůstojnického, jenž jest jádrem armády, na němž závisí jakost celé trupy.

Pplk. Fréd. Henri Comtesse:
Fleck oder Aufsitzend?

Čís. 2.

„**Zur Heeresorganisation in Frankreich.**“ — Redakce.

Dubnové číslo přineslo obsáhlou úvahu o krizi, v níž se po převratu octla francouzská armáda, jsouc donucena, aby řešila zásadní otázku budoucí organisace armádní: stálé vojsko či milice?

Cerpajíc další údaje přímo z francouzského pramene, uveřejněného pod titulem „La grande misère de l'Armée“ v časopisu „France Militaire“, rekapituluje redakce hlavní nedostatky dnešního systému, jež mají mnoho společného i s našimi domácími poměry (nedostatečný výcvik mužstva následkem přílišné ztráty času různými výkony administrativními a strážními, pobýtem mužstva na dovolených, obtížné doplňování instruktorského kádry jak poddůstojnického, tak důstojnického, kalamita finanční a p.), dovozuje však, že přechod k systému milicnímu po vzoru Švýcarska není možný, ježto Švýcarsko prošlo dlouholetým vývojem, než dospělo k dnešnímu stavu, za něhož každý občan státu přináší velké finanční oběti pro udržování milice, oběti, o nichž francouzský občan nemá zdání a jež by ho jistě nemile překvapovaly.

Mjr. H. Frick: **Taktschritt.**

Kpt. Bohumil Bachmann:
Sollen wir den Taktschritt abschaffen?

Kpt. Karel Brunner: **Wortlaut und Auslegung militärischer Reglemente. Der Taktschritt.**

Taktschritt. — Schlußwort der Redaktion.

Otázka nácviiku parádního kroku stala se nejaktuálnějším problémem švýc. milice, jenž vyplňuje odborné časopisy vojenské. Redakce zakončuje vlastními úvahami tuto diskusi, již se účastnilo velmi mnoho důstojníků, jejichž všechny články však nebyly uveřejněny, ježto názor pisatelů jest až k neuvěření souhlasný. Všichni odborníci se překvapujícím způsobem přímo vrhají na pluk. Zwicky, který diskusi podnítil, a vyžadují, aby dosavadní předpis byl striktně a důsledně dodržován a nacvičován i nadále jako „drill“ pruské proveniencie, a to jak z důvodů tradičních, tak i vzhledem na vnější efekt, jímž se toliko zvyšuje disciplinovanost a vojenský dojem částí.

Kpt. A. J. Keller: **Zur Frage der Unteroffiziersausbildung.**

Pokyny a rozdělení látky při výcviku záložních poddůstojníků, povolání do jednotlivých turnů.

Por. Walter Höhn: **Zur Frage der Landesverteidigung.**

Návrh na řešení obrany Švýcarska ve formě jakési všeobecné národní mobilisace, s použitím všech domácích odbořových organizací, zejména střelec-

kých i veškeré pohraniční populace, jejichž úkolem jest zadržovat nepřítel na postupu a konati výzvědnou činnost do té doby, dokud mobilisovaná armáda nevstoupí do operačního pásma.

Kpt. R. Unkauf: **Ersparnisse im Militärbudget ohne Beeinträchtigung der Ausbildung.**

Npor. Renč.

e) Revues maďarské.

Magyar katonai közlöny.

Roč. XIV. (1926), sešit 7—8.

Jan Gabányi: **Moháč 1526.** VIII. 1926.

Článek napsaný při 400letém výročí bitvy u Moháče líčí politické a vojenské poměry tehdejší, které vedly k osudné bitvě, po níž ztratily Čechy a Uhry samostatnost.

Kpt. v. v. univ. asist. Dr. Štěpán Máday: **Voják ze záliby a voják z povinnosti.** Zajímavé psychologické srovnání vojáka ze záliby (typ hrdinného bojovníka, nevytrvalce, s vojákem z povinnosti (typ svědomitého dělníka, vytrvalce). Dává přednost vojákovi z povinnosti, který spíše vykoná svůj úkol v dnešním vysilujícím boji, než vojákovi ze záliby, jenž po krátkodobém nadšení selhává.

Štěpán Berkó: **Evropa ve zbroji** (s 1 tab.). Krátké srovnání početních stavů evropských mírových armád.

Npor. Ludvík Simsay: **Praktická cena turanské myšlenky** (s 2 náčrtů). Turanismus, obdobně jako „all-deutsch“ nebo „všeslovanské“ hnutí, organizuje a soustřeďuje národy turanského původu.

Antropologicky jsou turanskými národy podle názoru autora všechny fínsko-ugorské, turecko-tatarské, mongolské, bulharské a čínské národy, dále v Rusku Kara Kirgizi a některé menší národy Indie; filologicky jsou turanskými národy všechny uraltajské národy, Dravidové, tibetské národy a Malajové (tedy Japonci také).

Autor dělí turanské národy takto: a) antropologicky turanské 60—70 mil., b) Japonci 80 mil. a c) Číňané 425 mil., tedy celkem 560—570 mil. lidí.

Zlутému plemenu, které nevědomě touží po imperialismu, musí se dáti vedoucí myšlenka, a to má být turanismus. 10 mil. Maďarů, vklíněných mezi 160 mil. Slovanů a 130 mil. Germanů je ztraceno, nebudou-li hledět včas získati spojení na základě turanské myšlenky. Maďarský národ nesmí čekat, až mohutnější turanské národy převzou iniciativu a uskuteční turanský pro-

gram, nýbrž musí sám začít pracovat a ukázati sílu vůle. Článek končí tím, že maďarský národ má na vytrnou buď germanisaci nebo bolševismu nebo turanismu.

Gen. zdrav. v. v. Dr. Szepesi Štěpán Elek a plk. gen. št. Emerich Suhay: **Zkušenosti honvédských lékařů ve světové válce.** Kapesní obraz neodpovídal požadavkům. Potřebovalo mnohem víc sanitního personálu než stanoví předpisy. Scházelo náčiní pro zřízení obvyklých. Ochranné očkování proti choleře neprovedlo se hned na počátku války, což se později těžce mstilo. Dále uvádí zařízení a počet zdrav. ústavů a zdrav. ústavů na lodích. Součinnosť zdravotnické služby s vyššími skými velitelskými byla většinou nespokojivá. Poměr lehce a těžce raněných zůstal nezměněn podle zkušeností z větších válek (25% mrtvých, 25% těžce raněných a 50% lehce raněných). V díle 9, a 10, pokračuje pak autor, pravi-

Na srbském bojišti bylo 65—70% raněných palbou pěchoty a 30—35% palbou dělovou. Na ruském bojišti způsobila 70—75% raněných pěchota, 20—25% šrapnely, 8—10% granáty. Na italském bojišti přibližně 50% granáty a míny, 28% šrapnely a 25% pěchota. Na ustálené frontě bylo 50% těžce, 10% lehce raněných a 40% mrtvých; střelami z pušek a šrapnely zahynulo 10%, 10% bylo těžce a 80% lehce raněno, od granátů 10% lehce, 50% těžce raněných a 40% mrtvých; od min 1—2% mrtvých, 5% těžce a 90—95% lehce raněných. Jen 30—35% všech raněných a nemocných má být transportováno do zápoli, kdežto 60—65% by mělo zůstat v polních nemocnicích, ale ve skutečnosti stal se opak toho; sotva 30% zůstat v polních nemocnicích a 70% přišlo do zápoli, odkud se již většina na frontu nevrátila.

Ochranné očkování lze provést i v pohybné válce. Platnou službu konaly desinfekční stanice. V budoucnosti se provede ochranné očkování již v mobilizačních stanicích při vystrojování. S polní hlavně nemocnými doporučuje se zacházeti takto: všichni schopní by měli být odvedeni. Ti, kteří mohou ještě

řiti nákazu, měli by být umístěni v zdravotních ústavech v etapním prostoru daleko od železnic, větších měst a výhled osad. Jakmile přestane nebezpečí nákazy, mají nastoupiti u svých vojenských těles a nutně ještě snad ambulantní léčení by se konalo v dopředu posunutých divisních nemocnicích, takže by nemocní opustili své jednotky ve dnech léčení nejvýše na 24 hodin. Ti, kteří jsou v ústavě v etapě, mohou také cvičiti. Celkem bylo v prvních třech letech války 1.276.000 pohlavně nemocných, z toho 59% svobodných a 41% ženatých. Největší procento měli šoféři, polní četnictvo, zásobnictvo a množství muničních odřadů.

Zkušenosti o otravě plynem 2% otrávených zemřelo, 30—35% celkového počtu onemocnělo, z toho polovina se zotavila ještě v operačním prostoru.

Zásobování a oděv, 250—300 g masa je nutno. Dobrý chléb, černá káva a cukr jsou nezbytné. Plášť je velmi krátký, límec není dosti široký. Boty jsou příliš nízké, osvědčily se jen ve vysokých horách, jinak lépe odpovídaly vysoké boty.

Rak.-uh. armáda ztratila celkem 156 lékařů, z toho bylo 718 raněno, 196 padlo, 420 zemřelo na nakažlivé nemoci, 422 bylo zajato.

Karel Stipsicz: Vojenská literatura. Dokazuje vliv voj. literatury, psané ve vlasteneckém smyslu, na německý národ v 50. a 60. letech minulého století a přeje si, aby i nové maď. vojenské písemnictví působilo podobně, aby též maď. národ nalezl východisko a nyníjší těžké situace.

Plk. v. v. Oskar Karajlovič: Maďaři ve světové válce. (6. pokrač.) Pokračuje ve vypočítávání částí bývalé rak.-uherské armády, které byly doplňovány z území bývalých Uher.

Npor. Elemér Hatházy: Otázka sportu v honvédstvu. Pěstování sportu je důležitým činitelem pro brannou přípravu, ale vyslovuje se proti zavedení sportu do doby denního zaměstnání vojska.

Čs. tělocvičné jednoty a jejich vojenský význam. Obšírný článek (20 str.) zabývá se vlivem Sokolstva na brannou přípravu, hlavně na změnu branného zákona, pokud jde o zkrácení délky služební doby a projednává hlavně **organizaci ČOS**, dějiny sokolského hnutí, rozšíření sokolské myšlenky mezi ostatními slovanskými národy a v cizině, spojení Sokolstva se západní cizinou, základní myšlenku sokolského hnutí, praktické provádění sokolské myšlenky na poli tělovýchovy, význam sokolského hnutí, význam morální a národovůvčiny, význam vlivu na umělecký a

vědecký život (veřejnost), politický a hospodářský význam, poměr sokolské organizace k státu.

Dále uvádí II. Orla, III. DTJ., IV. FDTJ., V. Čsl. národní svaz střelecký, VI. Svaz junáků skautů, VII. ostatní podobné organizace (něm. Turnvereine) a státní subvence. Obsáhlá a podrobná tato stať jest napsána objektivně.

Sešit 9.—10.

Plk. v. v. Karel May-Csejko-vits: Strategie a politika. Světová válka nebyla jen válka zbraní, nýbrž též válka hospodářská a válka duševních mentalit. Po zkušenostech ze světové války nedá se dále zapřít, že politika a strategie musí být v úplném souladu; státník musí být též obeznámen se strategií a vojevůdce zase musí znáti politiku. Autor uvádí několik příkladů souladu a také nesouladu politiky se strategií ve světové válce jak u spojenců, tak u ústředních mocností. Článek končí úvahou, že při nabytí vyššího vojenského vzdělání, případně přednáškám o světové politice stejná důležitost, jako nastrodatelné přednášky o dějinách se stanoviska vojensko-politického na universitách pro výchovu budoucích státníků. Je jisto, že vzájemnost vztahu politiky a strategie najde též ohlas v ústavech a ve vrchnostních právech mocnářů jednotlivých států.

Npor. dr. Štěpán Rédvay: Úkol individua v bojích budoucí pěchoty. Před světovou válkou zařadili k pěchotě méně inteligentní mužstvo, vzdělanější mužstvo k dělostřelectvu a k tech. zbraním. Starý cvičební řád pro pěchotu kladl zvláštní důraz na sílu a mohutnost masy, kdežto nový oceňuje duševní a tělesné vlastnosti jednotlivce. Strategie zůstala si stejná od dob Hanibala až k Fochovi; naproti tomu taktika se stále mění s vývojem techniky zbraní. Vzhledem na tento vývoj, rozděluje dějiny na 3 období. První období trvalo až k francouzské revoluci, kdy osobnost vojevůdce, i také politického vůdce, byla všechno. Byla to doba Alexandra Velikého, Hannibala, Caesara, a v politice doba Periklela, Antonia, Richelieua a Mazarina. Druhé období byla doba mezi francouzskou revolucí a světovou válkou. Je to období ovládnutí politických mas, síly národních sebevědomí a parlamentarismu. Konečně rozhodnutí v tomto období nezávisí již tolik na vůdcovských vlastnostech jednotlivých vojevůdců a politiků, nýbrž více na morální síle vojenských mas (nadšení). Třetí a poslední období tohoto vývoje je řada technických vynálezů po světové válce. I v politickém životě je viděti snahu omeziti vliv davu. Stále více se

uplatňuje zásada, že vedle materiálních činitelů, rozhodují též činitelé duševní a morální. Také nový cvičební řád pro pěchotu zdůrazňuje požadavky, které se nyní kladou na každého jednotlivého bojovníka a na jeho morální sílu a technickou zdatnost. Ani poražená armáda se dnes již nerozkládá, nýbrž klade odpor i nadále. Proto také soudí autor, že třeba boje v příští válce bude přenesena na jednotlivé bojovníky. Závěr zní: v budoucnosti nemají být odváděni k pěchotě duševně méně schopní. Dale pokládal by autor za hrubou chybu, kdyby v příští válce bylo sotva vyvíčeno mužstvo najednou vhozeno na frontu, poněvadž za války bude zase jen hromadný výcvik a nikdy ne individuální.

Arpád Markó: Boj u Borszczewky dne 13. a 14. září 1925. Popis boje 53. p. brigády (bývalé košické). Proti útok proti nepříteli vniklému do postavení.

Dr. Ladislav Weininger: Diplomatická příprava světové války. Autor snaží se dokázat, že ústřední mocnosti měly jen menší podíl na odpovědnosti za světovou válku. Podnět k vypuknutí války vidí v rusko-rakouském protiventství a obviňuje Rusko jako vinníka války. Pojmem Rusko však nemíní cara a ruský národ, nýbrž generální štáb a vojenskou stranu, v jejichž čele stál velkokníže Nikolaj Nikolajevič. Diplomacie ústředních mocností byla mnohem horší než diplomacie spojenců, která též byla jedním faktorem konečného vítězství.

Emerich Suhay: Recenze článku ruského generála Golovina. Moderní jezdectvo. Názory generála Golovina jsou příliš konservativní; je zásadně proti přeměně jezdectva v pěchotu na koních. Uvádí příklady ze světové války a z rusko-polské války r. 1920.

Býv. kpt. intendant honvévstva Čeněk Mandl: **Hospodářská příprava války.** Vojska ústředních mocností odolala dlouhá léta všem útokům a začala se kolísati vlivem hospodářského vysílení. Činitelé především povolání k zajištění materiální pohotovosti armády byli jen částečně zasvěceni do záměrů

vojska a sami se nestarali o to, aby získali podrobnou znalost hmotných požadavků armády. Tak se mohlo stát, že se postarali o materiální potřeby, až když byla nouze. Potom teprve byla uznána důležitost národního hospodářství pro armádu. Každé zasažení do jemného mechanismu národního hospodářství musí být opatrné a obezřetné. Nesmí se opominouti tisícileté zkušenosti a základní principy na nich se zakládající. Každé omezení vojněho hospodářství a obchodu se dříve nebo později pomstí. I při největším vlastnictví nemůže se žádati od továrníka a obchodníka, aby dal své zboží pod nákupní cenu. Napoleon právem řekl svému hlavnímu intendantovi Darroumovi: „Když zvítězíme, stejně zaplatí nepřítel náhradu, kdybychom však válku prohráli, budou peníze jen obyčejné papíry; proto tedy se má vždy platit v hotovosti!“ Ministerstva války a obchodu by měla již v míru sestavit směrnice pro hospodaření ve válce. V generálním štábu musí být osobně znalé národního hospodářství a v ministerstvech obchodu a financí musí být zase vojenské správní orgány jako poradní orgány. Čím volněji se vyvíjí národní hospodářství za války, tím jistěji zastane všechny spotřeby armády.

Dr. Jiří Rákosi: Naše památky hrdinů světové války. Úvaha o umělecké hodnotě pomníků postavených v Maďarsku hrdinům světové války.

Menší zprávy. Účast vojáků v turecké reformaci. Popis zasažení velitele kavkazské turecké armády Mustafa Kemala paši a jeho družiny do důležitosti turecké říše a převzetí politické moci. Vojsko je nejvzdělanější složka tureckého státu.

Gen. v. v. Alfred Mierka: Údlosti v Maroku po pádu Abdel Krimovi. Boje Francouzů a Španělů v době od 8. května 1926 do 18. srpna 1926. — Švédsko. 400leté výročí založení švédského gardového pěšího pluku. — Čsl. závěreční cvičení r. 1926. Překlad článku z Důstojnických Listů z 30. září. — Nová německá politika k Rusku. Kpt. A. E.